

RAV 2012/70: Beroepsaansprakelijkheid. Heeft advocaat gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot mag worden verwacht?

[Klik hier om het document te openen in een browser venster](#)

Instantie:	Rechtbank Rotterdam (Enkelvoudige handelskamer)	Datum:	4 april 2012
Magistraten:	Mr. C. Bouwman	Zaaknr:	382808 / HA ZA 11-1661
Conclusie:	-	LJN:	BW1033
Noot:	-	Roepnaam:	-

Wetgeving: BW art. 6:74, 271, 272

Essentie

Beroepsaansprakelijkheid.

Heeft advocaat gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot mag worden verwacht?

Samenvatting

Tussen partijen (advocaat en eiser) is een overeenkomst van opdracht gesloten, inhoudende dat de advocaat juridische bijstand verleent aan eiser in een schadestaatprocedure. Eiser stelt dat de advocaat niet heeft gehandeld zoals een redelijk en bekwaam advocaat zou hebben gedaan, door onvolledig verweer te voeren, een comparitie van partijen bij te wonen zonder eiser daarvan op de hoogte te stellen waardoor eiser daar ook niet bij aanwezig was, het onjuist adviseren na het veroordelende vonnis en het ondanks de toezegging daartoe niet instellen van hoger beroep. Eiser stelt voorts door het handelen van de advocaat de kans te hebben gemist een schikking te treffen waardoor hij schade heeft geleden. Ook vordert hij immateriële schade en terugbetaling van het betaalde honorarium.

Rb.: De rechtbank oordeelt dat de advocaat niet heeft voldaan aan de maatstaf van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat en acht het, gelet op alle omstandigheden van het geval, voldoende waarschijnlijk dat bij correct optreden van de advocaat een schikking tot stand zou zijn gekomen. De rechtbank stelt de door eiser geleden materiële schade vast door het door eiser op basis van het vonnis in eerste aanleg — waarin de vordering jegens eiser is toegewezen — betaalde bedrag te verminderen met het door de rechtbank geschatte bedrag dat in geval van een schikking zou zijn betaald. De rechtbank wijst de gevorderde immateriële schade en terugbetaling van het honorarium af.

Zie ook

Zie ook:

- HR 29 maart 2002, ;
- Rb. 's-Gravenhage 6 juli 2011, .

Wenk

Wenk:

Een op zichzelf niet erg verrassende uitspraak van de Rechtbank Rotterdam waarin alle namens eiseres in de gevoerde schadestaatprocedure gevorderde schadeposten worden langsgelopen en per schadepost wordt beoordeeld of onjuist of onvolledig verweer is gevoerd en zo ja, of indien wel juist en afdoende verweer zou zijn gevoerd, dat (in hoger beroep) geleid zou hebben tot een ander oordeel. De rechtbank komt tot het oordeel dat indien behoorlijk verweer zou zijn gevoerd en dit volledig door de rechter zou zijn gehonoreerd, een aantal schadeposten lager zou zijn uitgevallen. Volgens de rechtbank zou dit voor eiseres maximaal ongeveer € 10.000 (van het totaal toegewezen bedrag van € 113.727) hebben gescheeld. Vervolgens zet de rechtbank gemotiveerd uiteen waarom het aannemelijk is dat in de gegeven omstandigheden partijen tot een schikking zouden zijn gekomen, waarna de rechtbank schat dat eiseres in dat geval € 70.000 zou hebben moeten betalen, zodat de schade door de tekortkoming van de advocaat is te begroten op het bedrag dat eiseres daadwerkelijk heeft moeten voldoen, zijnde € 134.184,82 minus € 70.000. Met deze redenering komt de rechtbank eiseres behoorlijk tegemoet. De gevorderde immateriële schade, die eiseres stelt te lijden als gevolg van reputatie- en imagooverlies, wordt door de rechtbank afgewezen omdat eiseres slechts in algemene termen heeft gesteld dergelijke schade te hebben geleden en deze niet heeft onderbouwd of concreet gemaakt.

De door eiseres gevorderde terugbetaling van het aan de advocaat betaalde honorarium wordt afgewezen omdat, zo oordeelt de rechtbank, niet is gesteld of gebleken dat de overeenkomst tussen eiseres en haar advocaat is ontbonden en dat dus van een ongedaanmakingsverbintenis als door eiseres gevorderd, geen sprake kan zijn. Er zijn in de jurisprudentie wel gevallen bekend waarin van een expliciete ontbindingsverklaring kan worden afgezien om aanspraak te kunnen maken op een bedrag als ongedaanmakingsvergoeding (bijv. HR 8 juli 2011,), maar die situatie lijkt zich hier niet voor te doen.

Wanneer een ontbinding ex art. 6:271 BW van de door eiseres en haar voormalig advocaat gesloten overeenkomst zou zijn gevorderd, had dat als gevolg gehad dat voor partijen een verbintenis tot ongedaanmaking ontstond van de over en weer ontvangen prestaties. In een geval als dit kunnen dan evenwel de prestaties van de advocaat niet meer ongedaan gemaakt worden, zodat op grond van art. 6:272 lid 1 BW een waardevergoeding in de plaats kan treden van deze ongedaanmaking. Deze vergoeding kan op grond van art. 6:272 BW worden beperkt tot de waarde die de prestatie daadwerkelijk heeft gehad. Voor zover eiseres in casu had kunnen aantonen dat de prestatie van de advocaat voor haar geen (of minder) waarde heeft gehad, had de rechter deze waarde op nihil (of minder dan het betaalde honorarium) kunnen vaststellen zodat de advocaat gehouden zou zijn (een deel van) zijn honorarium terug te betalen. Of deze vordering kans van slagen zou hebben gehad is niet met zekerheid te zeggen.

Partij(en)

Eiseres, te Kerkdriel, adv. mr. M.A.V. van Aardenne,
tegen

Gedaagde, te Alblasterdam, gedaagde, adv. mr. R.F.L.M. van Dooren.

Uitspraak

Rechtbank:

(...)

2. De feiten

2.1. Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet of onvoldoende gemotiveerd weersproken, gelet ook op de in zoverre niet betwiste inhoud van de in het geding gebrachte producties, staat tussen partijen — voor zover van belang — het navolgende vast.

2.2. Tussen eiseres en gedaagde is een overeenkomst van opdracht gesloten.

De overeenkomst hield in dat gedaagde aan eiseres juridische bijstand zou verlenen in een schadestaatprocedure bij de rechtbank Arnhem die door bedrijf X en X (hierna gezamenlijk aangeduid als:

'bedrijf X') tegen eiseres was aangespannen.

De betreffende schadestaatprocedure volgde op een eerdere procedure bij de rechtbank Arnhem tussen eiseres en bedrijf X, waarin op 5 maart 2008 vonnis is gewezen. Bij genoemd vonnis is voor recht verklaard dat eiseres ten onrechte beslag heeft gelegd op het fruitteeltbedrijf van bedrijf X en daarmee onrechtmatig jegens bedrijf X heeft gehandeld. Verder is eiseres daarbij veroordeeld tot vergoeding aan bedrijf X van de schade die bedrijf X hierdoor heeft geleden of nog zal lijden, nader op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet.

- 2.3. Op 7 april 2010 heeft de behandelend advocaat van gedaagde, mr. Y een comparitie van partijen in de schadestaatprocedure bijgewoond, zonder dat eiseres daarvan op de hoogte was. Mr. Y heeft eiseres daarna gemeld dat de comparitie geen doorgang had gevonden.
- 2.4. Op 16 juni 2010 heeft de rechtbank Arnhem vonnis gewezen in de schadestaatprocedure. Eiseres is daarbij veroordeeld om aan bedrijf X te betalen een bedrag van € 113.727 te vermeerderen met rente en proceskosten.
Mr. Y heeft eiseres toegezegd tegen het vonnis van 16 juni 2010 appel in te stellen, maar heeft dit niet gedaan.
- 2.5. Op 23 juni 2010 heeft de deurwaarder het vonnis van 16 juni 2010 aan eiseres betekend en aan eiseres bevel gedaan tot betaling van een bedrag van € 129.716,82. In het kader van de verdere executie van voornoemd vonnis heeft bedrijf X verschillende beslagen ten laste van eiseres doen leggen en openbare verkoop van enkele roerende zaken aangezegd. Eiseres heeft op grond van het vonnis van 16 juni 2010 een bedrag van € 134.184,82 aan bedrijf X voldaan.

3. Het geschil

- 3.1. Eiseres vordert — samengevat — veroordeling van gedaagde tot betaling van een bedrag van € 191.708, vermeerderd met rente en kosten.
- 3.2. Het verweer van gedaagde strekt tot afwijzing van de vordering van eiseres, met veroordeling van eiseres, bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, in de kosten van de procedure.
- 3.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

- 4.1. Eiseres heeft aan haar vordering ten grondslag gelegd dat gedaagde jegens haar toerekenbaar is tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de tussen partijen gesloten overeenkomst van opdracht dan wel onrechtmatig jegens haar heeft gehandeld.
Ter feitelijke onderbouwing hiervan heeft eiseres naar voren gebracht dat de behandelend advocaat van gedaagde, mr. Y, bij het verlenen van rechtsbijstand aan eiseres fouten heeft gemaakt. Deze fouten betreffen met name het voeren van onvolledig verweer in de schadestaatprocedure, het niet instellen van een vordering ex art. 843a Rv, het niet juist en volledig informeren van eiseres over het verloop van genoemde procedure, het onjuist adviseren van eiseres na ontvangst van het veroordelende vonnis van 16 juni 2010 en het ondanks gedane toezegging niet instellen van hoger beroep.
Volgens eiseres is gedaagde aansprakelijk voor de materiële en immateriële schade die eiseres hierdoor heeft geleden. Eiseres maakt daarnaast aanspraak op terugbetaling van het aan gedaagde betaalde honorarium.
- 4.2. Gedaagde heeft erkend dat het optreden van mr. Y niet vlekkeloos is geweest. Volgens gedaagde betreffen de door mr. Y gemaakte fouten echter met name de communicatie tussen de advocaat en zijn cliënt en is daarmee niet gegeven dat de verstrekte adviezen en de verleende rechtsbijstand beneden de maat zijn geweest. Gedaagde betwist dat dit laatste het geval is geweest. Volgens haar heeft de handelwijze van mr. Y voor eiseres geen schade tot gevolg gehad.
- 4.3. Bij de beoordeling van de vordering van eiseres stelt de rechtbank voorop dat conform de hoofdregel van artikel 150 Rv de stelplicht en, bij voldoende betwisting, de bewijslast ten aanzien van de stelling dat eiseres de door haar gestelde schade heeft geleden als gevolg van het toerekenbare tekortschieten door gedaagde op eiseres rust.
- 4.4. De rechtbank zal hieronder eerst ingaan op de vordering betreffende de terugbetaling van het aan gedaagde betaalde honorarium. Daarna zal de vordering betreffende de vergoeding van materiële schade aan de orde komen. Ten slotte zal de vordering tot vergoeding van immateriële schade worden besproken.

Vordering tot terugbetaling van reeds betaald honorarium

- 4.5. Reeds op basis van de hiervoor in punt 2.3 en 2.4 vermelde (door gedaagde erkende) fouten van mr. Y, is de rechtbank van oordeel dat sprake is van een toerekenbare tekortkoming van gedaagde. Deze handelwijze van mr. Y voldoet immers niet aan de maatstaf van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat.

Desondanks zal de vordering van eiseres die strekt tot terugbetaling van het door eiseres aan gedaagde betaalde honorarium ter grootte van € 7.523,75 worden afgewezen. Niet is immers gesteld, of anderszins gebleken, dat eiseres de overeenkomst van opdracht met gedaagde heeft ontbonden. Van een ongedaanmakingsverbintenis als door eiseres gesteld kan dan ook geen sprake zijn.

Vordering tot vergoeding van materiële schade

- 4.6. Eiseres heeft zich op het standpunt gesteld dat de door gedaagde aan haar te vergoeden schade 'ex aequo et bono' moet worden bepaald op € 134.184,25, zijnde het bedrag dat eiseres op grond van het vonnis in de schadestaatprocedure aan bedrijf X heeft voldaan. Eiseres heeft daartoe aangevoerd dat gedaagde bij het aangaan van de overeenkomst van opdracht heeft medegedeeld dat 'een vermindering van de vordering in de schadestaatprocedure tussen eiseres tot nihil zeker haalbaar zou zijn' en dat gedaagde, in de persoon van mr. Y, zich vervolgens onvoldoende heeft ingespannen om dit resultaat daadwerkelijk te bereiken.

- 4.7. Anders dan eiseres ziet de rechtbank geen grond de door gedaagde te vergoeden materiële schade zonder meer op genoemd bedrag vast te stellen.

Voor toewijzing van de vordering van eiseres tot schadevergoeding is immers vereist dat komt vast te staan dat voor eiseres schade is ontstaan doordat mr. Y in zijn optreden als advocaat van eiseres (toerekenbaar) is tekortgeschoten.

De beweerdelijk door gedaagde gemaakte opmerking over de haalbaarheid van een bepaald resultaat met betrekking tot de schadestaatprocedure, welke opmerking kennelijk ook door eiseres niet is opgevat als enige vorm van garantie, maakt dit niet anders.

- 4.8. Onderzocht moet dus worden of, zoals eiseres heeft gesteld en gedaagde heeft betwist, het resultaat van de schadestaatprocedure — al dan niet in hoger beroep en rekening houdend met de mogelijkheid van een schikking tussen eiseres en bedrijf X — (mogelijk) gunstiger voor eiseres zou zijn geweest als mr. Y zijn taak naar behoren had vervuld.

- 4.9. De rechtbank zal in dit verband eerst ingaan op de door eiseres geuite verwijt dat mr. Y heeft nagelaten in het kader van een procedure ex artikel 843a Rv oplegging van de boeken van bedrijf X te verzoeken. Daarna zal worden nagegaan of, en zo ja in hoeverre, het door mr. Y in de schadestaatprocedure gevoerde verweer onvolledig is geweest. In dit verband komen aan de orde de door eiseres aangevoerde punten van verweer, die volgens eiseres tot de vaststelling van een lager schadebedrag zouden hebben geleid als zij in de schadestaatprocedure in eerste aanleg dan wel in hoger beroep (nadrukkelijker) naar voren zouden zijn gebracht.

Ten slotte zullen de gemiste kansen om de zaak te schikken worden besproken.

Niet ingestelde vordering ex artikel 843a Rv

- 4.10. Eiseres heeft gesteld dat gedaagde haar verdedigingsmogelijkheden heeft ontnomen door niet, zoals toegezegd, op grond van artikel 843a BW openlegging van de boeken van bedrijf X te vorderen.

- 4.11. Voor het succesvol instellen van een vordering ex art. 843a BW is vereist dat de betreffende eiser een rechtmatig belang heeft bij inzage, uittreksel of afschrift van bepaalde akten of andere bescheiden aangaande een rechtsbetrekking waarbij de eiser partij is. De door mr. Y aangekondigde vordering tot 'openlegging van de boeken' teneinde 'meer inzicht te krijgen in de handel en wandel van bedrijf X' (zie productie 15, tweede pagina, onderste alinea) voldoet niet aan deze vereisten.

Eiseres heeft niet nader onderbouwd welke bescheiden (als hiervoor bedoeld) mr. Y had moeten vorderen en welk rechtmatig belang eiseres daarbij zou hebben gehad. Het moet er dan ook voor gehouden worden dat een eventuele vordering ex artikel 843a BW geen noemenswaardige kans van slagen zou hebben gehad. Daaruit volgt dat door het niet instellen van een dergelijke vordering geen schade voor eiseres is ontstaan.

(On)volledigheid van het gevoerde verweer

- 4.12.** In de schadestaatprocedure tussen eiseres en bedrijf X was aan de orde de vaststelling van de schade die bedrijf X heeft geleden als gevolg van ten onrechte door eiseres gelegde beslagen op het fruitteeltbedrijf van bedrijf X (bedrijfsgebouwen, gronden, boomgaard met fruitopstand en woonhuis met aanhorigheden). De door bedrijf X in deze procedure gestelde schadeposten hangen alle samen met het gegeven dat bedrijf X op 6 oktober 2006 het fruitteeltbedrijf aan Z heeft verkocht, maar de levering vanwege de beslagen — anders dan tussen bedrijf X en Z was overeengekomen — pas in april 2008 heeft plaatsgevonden, waardoor bedrijf X de bedrijfsvoering nog tot en met maart 2008 heeft moeten voortzetten. De rechtbank Arnhem heeft eiseres bij vonnis van 16 juni 2010 veroordeeld aan bedrijf X en X in persoon een schadevergoeding te betalen ten bedrage van € 87.824 respectievelijk € 25.903, vermeerderd met wettelijke rente en kosten.
- 4.13.** Alvorens over te gaan tot de beoordeling van het door mr. Y gevoerde verweer, merkt de rechtbank het volgende op.
Bij verschillende schadeposten heeft eiseres in algemene termen gesteld dat mr. Y heeft nagelaten te volharden in een verweer dat in de door hem opgestelde conclusie van antwoord was opgenomen, of dit verweer aan te vullen dan wel te verduidelijken. De rechtbank oordeelt dat eiseres, gelet op het ter zake door gedaagde gevoerde verweer, niet met dit algemene verwijt kon volstaan maar het op haar weg lag duidelijk te maken op welke concrete punten het door mr. Y in de schadestaatprocedure gevoerde verweer onjuist of onvolledig is geweest. Voor zover het hiervoor bedoelde verwijt niet nader door eiseres is onderbouwd, zal de rechtbank er daarom aan voorbij gaan.

4.14. Alle schadeposten — ontbreken causaal verband beslagen en schade

Ten aanzien van alle schadeposten had mr. Y volgens eiseres in de schadestaatprocedure moeten aanvoeren dat de gelegde beslagen geen grond voor aansprakelijkheid bieden. De onderbouwing van deze stelling door eiseres komt op het volgende neer.

Bedrijf X heeft ingestemd met de bouw van een woning op het beslagen perceel door Z en de bouw van die woning is ook voltooid. Bedrijf X en Z waren derhalve ondanks het beslag in staat afspraken te maken over de overdracht van het verkochte, zodat uit het beslag geen schade heeft kunnen/moeten voortvloeien.

Volgens eiseres was een vermindering van de vordering van bedrijf X tot nihil op deze grond bepleitbaar geweest.

- 4.15.** De rechtbank begrijpt het hiervoor weergegeven argument aldus dat er volgens eiseres geen causaal verband bestaat tussen de beslaglegging en de door bedrijf X gestelde schade omdat die schade niet voortvloeit uit de gelegde beslagen maar uit de — onnodig ongunstige — afspraken die bedrijf X met Z heeft gemaakt omtrent de (feitelijke) overdracht van het verkochte vóór de opheffing van de beslagen.
- 4.16.** Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiseres onvoldoende gesteld om aannemelijk te maken dat bedrijf X bij het maken van nadere afspraken met Z na de beslaglegging zodanige voorwaarden had kunnen bedingen dat de schade niet zou zijn ontstaan. Daarbij is van belang dat de onderhandelingspositie van bedrijf X ten opzichte van Z op dat moment zwak moet worden geacht, omdat bedrijf X vanwege de gelegde beslagen de overeenkomst met Z niet kon nakomen en Z op grond van de koopovereenkomst vergoeding van eventuele schade en betaling van een boete kon verlangen. De rechtbank acht de kans dat dit verweer tot een ander, voor eiseres gunstiger, resultaat zou hebben geleid dan ook nihil.

4.17. Afschrijving machines bedrijf X

Het betoog van eiseres ten aanzien van de schadepost 'afschrijving machines' komt er op neer dat mr. Y ten onrechte heeft nagelaten er op te wijzen dat verlies wegens waardevermindering niet aan de orde kan zijn omdat de machines in het kader van de koopovereenkomst tussen bedrijf X en Z om niet werden overgedragen en deze machines dus geen waarde voor bedrijf X vertegenwoordigden.

- 4.18.** Naar het oordeel van de rechtbank rechtvaardigt het enkele feit dat de machines in het kader van de verkoop van het bedrijf om niet werden overgedragen, niet de conclusie dat de machines voor bedrijf X geen waarde vertegenwoordigden. Er kan immers niet zonder meer van uitgegaan worden dat deze afspraak over de machines geheel los staat van de overeenkomst betreffende de overdracht van het totale fruitteeltbedrijf.
Desondanks kan worden betwijfeld of bedrijf X op dit punt daadwerkelijk schade heeft geleden. Als de door Z aan bedrijf X voor het bedrijf betaalde verkoopprijs gelijk is aan de prijs die genoemde partijen voor het leggen van de beslagen waren overeengekomen, valt niet in te zien dat bedrijf X door het extra tijdverloop

tot het moment van levering schade heeft geleden. De machines hebben in dat geval immers niet minder opgeleverd dan bij tijdige levering het geval zou zijn geweest.

- 4.19. Gelet op het voorgaande acht de rechtbank niet uitgesloten dat dit verweer in de schadestaatprocedure succesvol zou zijn geweest.

4.20. Rentelasten Rabobank en rentelasten rekening-courant directie bedrijf X

Volgens eiseres had op het punt van de rentelasten nog moeten worden aangevoerd dat causaal verband tussen de levering van het verkochte en het ontvangen van de koopsom enerzijds en de gestelde besteding van de koopsom aan aflossing van zakelijke kredieten anderzijds ontbreekt. Het is immers goed mogelijk dat de koopsom voor andere doeleinden (zonder enig rendement) zou zijn aangewend, aldus eiseres.

- 4.21. Naar het oordeel van de rechtbank is er geen grond ervan uit te gaan dat dit verweer in de schadestaatprocedure effect zou hebben gesorteerd. De rechtbank Arnhem heeft in het vonnis van 16 juni 2010 overwogen dat zij het evident achtte dat bedrijf X de rentelasten niet zou hebben gehad als zij haar bedrijf tijdig aan Z had kunnen leveren. Aangezien bedrijf X echter het gehele fruitteeltbedrijf had verkocht en tijdens de comparitie van partijen in de schadestaatprocedure heeft verklaard dat hij nadien in loondienst werkzaam was, lag de handhaving van de zakelijke kredieten, ook naar het oordeel van deze rechtbank, bepaald niet voor de hand. De aanvulling op het feitelijk door mr. Y gevoerde verweer bestaat in wezen slechts uit de opmerking dat denkbaar is dat de zakelijke kredieten na de levering van het bedrijf door bedrijf X zouden zijn gehandhaafd. Dit is, gelet op voorgaande, onvoldoende om aan te nemen dat de rentelasten niet als schade kunnen worden aangemerkt. De rechtbank neemt daarom tot uitgangspunt dat, indien het er al voor gehouden zou moeten worden dat mr. Y het verweer op de gestelde wijze had behoren aan te vullen, dit niet tot een ander eindresultaat zou hebben geleid.

- 4.22. De opvatting van eiseres dat de door de rechtbank Arnhem vastgestelde schade lager zou zijn geweest als mr. Y in de schadestaatprocedure zou hebben aangevoerd dat het als gevolg van het niet eerder kunnen aflossen van de zakelijke kredieten gederfde rendement moet worden berekend op basis van het ook overigens gehanteerde percentage van 4% in plaats van het voor het rekening-courant krediet geldende percentage (variabel tot 5,9%), deelt de rechtbank niet. Zonder nadere toelichting, die ontbreekt, valt immers niet in te zien waarom bij de vaststelling van de schade op dit punt een lager percentage zou moeten worden gehanteerd dan het percentage dat feitelijk voor het rekening-courant krediet gold.

- 4.23. Ook het in punt 39 van de dagvaarding opgenomen aanvullende verweer met betrekking tot de aanvangsdatum van de periode waarbinnen de rentelasten als schade kunnen worden aangemerkt snijdt naar het oordeel van de rechtbank geen hout.

De rechtbank ziet geen grond voor de opvatting van eiseres, inhoudend dat uit het feit dat in de koopovereenkomst is vermeld dat bedrijf X het verkochte nog tot en met uiterlijk 30 november 2007 mocht gebruiken, voortvloeit dat de aflossing van de zakelijke kredieten en het rekening-courant krediet hoe dan ook pas op 30 november 2007 zou hebben plaatsgehad. De gelden die bedrijf X nodig had voor het aflossen zouden bij tijdige levering van het bedrijf immers al in maart 2007 beschikbaar zijn gekomen. Eiseres heeft niet duidelijk gemaakt waarom het voortgezette gebruik van de bedrijfsgebouwen en de boomgaard door eiseres de instandhouding van de kredieten tot eind november 2007 noodzakelijk of wenselijk zou maken.

4.24. Directe kosten fruitteelt en gewasbescherming/kleine materialen bedrijf X

Ten aanzien van deze schadepost heeft eiseres zich op het standpunt gesteld dat facturen eerst betaald moeten worden voordat het betreffende bedrag als schade kan worden aangemerkt. Dit standpunt is in zijn algemeenheid onjuist. De op een factuur betrekking hebbende schade wordt immers niet geleden doordat de factuur wordt voldaan, maar reeds doordat de debiteur het verschuldigde bedrag verschuldigd raakt. Indien de juistheid van een factuur niet ter discussie staat, zoals hier kennelijk het geval is, is het overleggen van betalingsbewijzen geen noodzakelijke voorwaarde voor het aanmerken van het factuurbedrag als schade.

- 4.25. Eiseres heeft verder aangevoerd dat de aan bedrijf X gefactureerde werkzaamheden ook door Z verzocht en betaald kunnen zijn alsmede dat wellicht veel meer werk is verricht dan de noodzakelijke werkzaamheden om het fruitteeltbedrijf in stand te houden.

Aangezien het hier gaat om niet nader onderbouwde speculaties van eiseres ziet de rechtbank geen aanleiding ervan uit te gaan dat deze argumenten, indien in de schadestaatprocedure aangevoerd, tot de

vaststelling van een lager schadebedrag zouden hebben geleid.

4.26. Personeelskosten DGA bedrijf X

Aangezien eiseres zich op het standpunt heeft gesteld dat de veroordeling tot vergoeding van de schade betreffende de post 'personeelskosten DGA' niet voorkomen had kunnen worden, behoeft deze post geen verdere bespreking.

4.27. Energiekosten bedrijf X

Eiseres heeft ten aanzien van deze schadepost gesteld dat had moeten worden aangevoerd dat een deel van de energiekosten, door eiseres begroot op € 400, zien op de woning van X in persoon en deze kosten ook gemaakt zouden zijn als X in persoon elders zou hebben gewoond. Bovendien is volgens eiseres de BTW voor bedrijf X aftrekbaar, zodat het daarop betrekking hebbende gedeelte van de energiekosten niet als schade kan worden aangemerkt.

4.28. Indien zou komen vast te staan dat de energiekosten deels betrekking hebben op de woning van X in persoon, is mogelijk dat zou moeten worden geoordeeld dat de kosten in zoverre niet voor vergoeding in aanmerking komen omdat X, als hij elders woonachtig zou zijn geweest, deze kosten ook had moeten maken.

Verder kan worden opgemerkt dat de betaling van BTW die voor eiseres aftrekbaar is, voor eiseres geen vermogensdaling tot gevolg heeft gehad en daarom niet tot de te vergoeden schade kan worden gerekend. Het ligt dan ook in de rede te veronderstellen dat als deze verweren in de schadestaatprocedure waren aangevoerd, de schade op een lager bedrag zou zijn vastgesteld.

4.29. Machinekosten X

Ten aanzien van de opmerking van eiseres dat het overleggen van facturen niet bewijst dat schade geleden is, verwijst de rechtbank naar hetgeen hiervoor in punt 4.24 is overwogen.

Eiseres heeft verder gesteld dat de uitgaven waarop deze schadepost betrekking heeft ook door Z verzocht en betaald kunnen zijn alsmede dat wellicht veel meer werk is verricht dan noodzakelijk. Aangezien het hier gaat om niet nader onderbouwde speculaties van eiseres ziet de rechtbank geen aanleiding ervan uit te gaan dat deze argumenten, indien in de schadestaatprocedure aangevoerd, tot de vaststelling van een lager schadebedrag zouden hebben geleid.

4.30. Kantoorkosten X

Eiseres heeft als aanvullend argument aangevoerd dat X ook een mobiele telefoon nodig had kunnen hebben als hij het bedrijf niet had hoeven voortzetten. Volgens eiseres had ook op die grond moeten worden betoogd dat het vereiste causale verband tussen de als schade aangemerkte zakelijke telefoonkosten en de gelegde beslagen ontbreekt.

4.31. Met dit argument gaat eiseres er aan voorbij dat het oordeel van de rechtbank Arnhem niet is gebaseerd op de aanname dat X na een tijdige overdracht van het fruitteeltbedrijf geen mobiele telefoon zou hebben bezeten. De rechtbank Arnhem heeft, rekening houdend met het door eiseres gemaakte — en ook nu niet door eiseres weersproken — onderscheid tussen zakelijke en privé telefoonkosten, terecht (alleen) de zakelijke telefoonkosten als schade aangemerkt. Deze kosten zou X bij tijdige overdracht van het bedrijf immers niet hebben gehad.

Dat X, los van het bedrijf, privé ook een mobiele telefoon nodig zou hebben, moge juist zijn maar vormt geen aanleiding de schade op een lager bedrag vast te stellen.

De rechtbank acht het daarom niet aannemelijk dat het aanvoeren van dit argument in de schadestaatprocedure tot een gunstiger resultaat zou hebben geleid.

4.32. Verzekeringen bedrijf X

Eiseres heeft ten aanzien van deze schadepost gesteld dat mr. Y er in de schadestaatprocedure op had moeten wijzen dat de noodzaak van de verzekering niet door bedrijf X is aangetoond. Die noodzaak ontbreekt volgens eiseres omdat de verzekering in de periode waar het hier om gaat nauwelijks enige dekking biedt. Aangezien genoegzaam bekend was dat overdracht van het bedrijf in maart 2008, althans vóór het fruitseizoen van 2008, zou kunnen plaatsvinden (hetzij aan eiseres hetzij aan bedrijf X) had de verzekering heel goed door bedrijf X kunnen worden opgezegd, zo heeft eiseres gesteld.

4.33. Het argument dat het verantwoord was om de verzekering op te zeggen, faalt omdat daaraan het

onterechte uitgangspunt ten grondslag ligt dat eiseres er op kon rekenen dat hij het bedrijf binnen afzienbare termijn zou kunnen overdragen. Volgens eiseres had de verzekering reeds in december 2007 kunnen worden opgezegd. Op dat moment was er in de (bodem)procedure tussen bedrijf X en eiseres nog geen vonnis geweest. Dat gebeurde pas op 5 maart 2008. Bovendien zou van dit vonnis nog hoger beroep kunnen worden ingesteld. Bedrijf X kon er dan ook niet van uitgaan dat het bedrijf, zoals eiseres heeft gesteld, in ieder geval voor het fruitseizoen zou kunnen worden overgedragen. Onder deze omstandigheden lag het niet in de rede om de lopende verzekering reeds te beëindigen.

4.34. Accountantskosten bedrijf X

Eiseres heeft opgemerkt dat als aanvullend verweer naar voren gebracht had moeten worden:

ten eerste: dat facturen van na maart 2008 niet als geleden verlies kunnen worden aangemerkt, indien zij geen betrekking hebben op de schadeberekening;

ten tweede: dat de kosten over de periode tot en met 30 november — eiseres noemt hier geen jaartal, bedoeld zal zijn 2007 — hun oorsprong vinden in de verlate levering conform artikel 4 punt 3 van de koopovereenkomst;

ten derde: dat voor het verzamelen van bankafschriften en facturen niet de deskundigheid van een accountant vereist is, zodat niet evident is dat accountantskosten moesten worden gemaakt.

4.35. Met betrekking tot het eerstgenoemde punt van verweer merkt de rechtbank op dat de extra accountantskosten die zien op advies, boekhouding, loonadministratie, en dergelijke geen kosten als bedoeld in artikel 96 lid 2 sub b BW betreffen, maar als geleden verlies (vermogensdaling als gevolg van de onterecht gelegde beslagen) voor vergoeding in aanmerking komen.

Het tweede punt kan geen doel treffen omdat de accountantskosten die door de rechtbank Arnhem als schade zijn aangemerkt, niet zien op de periode tot en met 30 november 2007 maar op de periode vanaf maart 2008.

Ten aanzien van het derde punt van verweer merkt de rechtbank op dat het maken van een schadeberekening als in dit geval aan de orde niet kan worden afgedaan als 'het verzamelen van bankafschriften en facturen'. Gelet op het inzicht in de materie dat nodig is om een juiste beoordeling van de schade te kunnen maken, deelt deze rechtbank het standpunt van de rechtbank Arnhem dat evident is dat accountantskosten moesten worden gemaakt.

Gelet op een en ander kan er naar het oordeel van de rechtbank niet van uit worden gegaan dat het door eiseres aangevoerde aanvullende verweer kansrijk was.

4.36. Gemist rendement verkoopopbrengst bedrijf X

Eiseres heeft zich op het standpunt gesteld dat bij wijze van aanvullend verweer in de schadestaatprocedure had moeten worden opgemerkt dat het ontvangen van een koopsom niet zonder meer impliceert dat over dat bedrag vervolgens een zeker rendement behaald zal worden. In dit geval had de koopsom ook aangewend kunnen worden voor doeleinden die geen rendement genereren. Het vereiste causale verband tussen de gelegde beslagen en het gestelde gemiste rendement ontbreekt dan ook. In ieder geval kan niet met een hogere rente gerekend worden dan de gangbare rente.

Verder heeft eiseres op dit punt aangevoerd dat bij de vaststelling van de schade ook rekening moet worden gehouden met het voordeel dat bedrijf X heeft genoten in de vorm van de opbrengst van de oogst van 2007 inclusief ontvangen verzekeringspenningen naar aanleiding van hagelschade.

4.37. Naar het oordeel van de rechtbank is zozeer aannemelijk dat bedrijf X de ontvangen koopsom op een rentedragende rekening zou hebben gestort, dat van de juistheid van de stellingen van bedrijf X op dit punt kan worden uitgegaan. Dat zou mogelijk anders zijn als er concrete aanwijzingen van het tegendeel zouden zijn, maar daarvan is in dit geval geen sprake.

Nu de rechtbank Arnhem niet beschikte over specifieke gegevens omtrent het rendement dat bedrijf X bij tijdige levering van het bedrijf zou hebben behaald, kon redelijkerwijs worden uitgegaan van het door de belastingdienst gehanteerde fictieve rendement van 4%. Het ligt niet voor de hand dat de enkele opmerking van eiseres dat een eventueel rendement zou moeten worden bepaald aan de hand van de gangbare rente, waarbij niet is vermeld wat die gangbare rente volgens eiseres inhoudt, tot een ander oordeel zou hebben geleid.

Voor wat betreft de door eiseres gestelde mogelijkheid om een beroep te doen op voordeelstoerekening in verband met de oogst 2007, geldt dat de opbrengst van de oogst reeds op basis van de koopovereenkomst

tussen bedrijf X en Z aan bedrijf X toekwam. Het gaat hier dus niet om een voordeel dat door de schade toebrengende handeling is ontstaan.

4.38. Hypotheekrente eigen woning (X in persoon)

Eiseres heeft gesteld dat de verkoop en levering van de woning niet automatisch meebrengt dat de daaraan verbonden hypotheecaire geldlening wordt afgelost. X had de huisvestingskosten ook gehad als hij in de betreffende periode elders zou hebben gewoond. Ten slotte is in de koopovereenkomst vermeld dat de verbruikerslasten tot en met 30 november 2008 voor rekening van X zijn, zo heeft eiseres aangevoerd.

4.39. De rechtbank is van oordeel dat dit verweer in de schadestaatprocedure mogelijk tot de vaststelling van een lager schadebedrag zou hebben geleid. Bij tijdige levering van het bedrijf zou X in de periode waarover de woonlasten zijn berekend elders woonachtig zijn geweest. Ook dan zou hij woonlasten hebben gehad. De opmerking van eiseres over de verbruikerslasten doet niet terzake omdat bij de berekening van deze schadepost geen rekening is gehouden met dergelijke lasten, maar slechts met de betaalde hypotheekrente.

4.40. Box 3 heffing

Aangezien eiseres heeft gesteld dat zij op dit punt geen vermindering van de vordering van X realistisch acht, behoeft deze post geen verdere bespreking.

4.41. Onroerende zaakbelasting

Eiseres heeft ten aanzien van dit punt, naar het oordeel van de rechtbank terecht, opgemerkt dat X, indien tijdige levering had plaatsgevonden, deze kosten elders zou hebben gemaakt. De rechtbank acht niet onaannemelijk dat dit punt van verweer in de schadestaatprocedure ten dele zou zijn gehonoreerd.

4.42. Accountantskosten

De rechtbank verwijst op dit punt naar hetgeen hiervoor in punt 4.35 is overwogen.

4.43. Rendement verkoopopbrengst

De rechtbank verwijst op dit punt naar hetgeen hiervoor in punt 4.37 is overwogen.

Conclusie met betrekking tot het gevoerde verweer

4.44. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat van een aantal van de door eiseres aangedragen punten van verweer aannemelijk is dat zij in de schadestaatprocedure met succes hadden kunnen worden aangevoerd. De rechtbank is van oordeel dat van mr. Y ook had mogen worden verwacht dat deze weren naar voren gebracht zouden worden. Het verweer van gedaagde dat deze punten mogelijk bewust niet zijn aangevoerd, kan niet slagen omdat geen feiten of omstandigheden zijn gesteld of gebleken waaruit van een dergelijke bewuste keuze blijkt.

Het financiële belang dat met de hiervoor bedoelde punten van verweer is gemoeid, is echter relatief beperkt (maximaal ongeveer € 10.000 indien de standpunten van eiseres volledig zouden worden overgenomen, op een totale vastgestelde schade van € 113.727).

Op basis van het voorgaande gaat de rechtbank er bij de verdere beoordeling van uit dat de beslissing in de schadestaatprocedure — al dan niet in hoger beroep — bij een behoorlijk verweer van de zijde van eiseres in grote lijnen overeen zou komen met de uitspraak van de rechtbank Arnhem van 16 juni 2010.

Gemiste schikkingskansen

4.45. Eiseres heeft naar voren gebracht dat haar kansen zijn ontnomen om de kwestie met bedrijf X te schikken doordat mr. Y haar niet juist en volledig heeft geïnformeerd over het verloop van de schadestaatprocedure, haar na het vonnis van 16 juni 2010 onjuist heeft geadviseerd en heeft nagelaten hoger beroep in te stellen. Tijdens de comparitie van partijen, als eiseres daarbij aanwezig zou zijn geweest, of na het instellen van hoger beroep tegen het vonnis van 16 juni 2010 hadden eiseres en bedrijf X immers tot een minnelijke regeling kunnen komen.

De bereidheid van beide partijen om tot een schikking te komen, blijkt uit het feit dat daadwerkelijk schikkingsonderhandelingen zijn gevoerd in de periode dat eiseres nog dacht dat hoger beroep zou worden ingesteld. Bij het bereiken van een schikking zou eiseres ten opzichte van bedrijf X in een gunstiger positie gekomen zijn dan feitelijk het geval is geweest, zo heeft zij gesteld.

- 4.46.** Gedaagde heeft op dit punt opgemerkt dat de bereidheid om te schikken aan de zijde van bedrijf X klein was. Bedrijf X beschikte al over een voor tenuitvoerlegging vatbare titel (het vonnis van 16 juni 2010) en had gezien de doorwrochttheid van dat vonnis geen reden om te veronderstellen dat dit vonnis in hoger beroep niet zou worden bekrachtigd.
- Ook de schikkingsbereidheid aan de zijde van eiseres was niet erg groot. Van de kant van bedrijf X werden bedragen in de orde van grootte van € 70.000 of € 80.000 genoemd, in die zin dat de advocaat van bedrijf X aangaf bereid te zijn een dergelijk aanbod aan bedrijf X voor te leggen, maar deze bedragen waren voor eiseres niet bespreekbaar, aldus gedaagde.
- 4.47.** Anders dan gedaagde acht de rechtbank aannemelijk dat eiseres en bedrijf X bij een behoorlijke taakvervulling van mr. Y ter comparitie van partijen of nadien onder dreiging van hoger beroep dan wel na het daadwerkelijk instellen daarvan tot een schikking van de zaak gekomen zouden zijn. Daarbij is het navolgende van belang.
- 4.48.** Eiseres had financieel belang bij een schikking. Een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat zou aan eiseres reeds voorafgaande aan de comparitie van partijen duidelijk hebben gemaakt dat bij voortprocederen het risico groot was dat de vorderingen van bedrijf X grotendeels zouden worden toegewezen. Aangenomen mag worden dat eiseres daar ter comparitie van partijen, zo nodig, ook op zou zijn gewezen door de comparitierechter. Indien niet reeds ter comparitie van partijen of in de periode gelegen tussen die comparitie en het gewezen vonnis een schikking tot stand zou zijn gekomen, is aannemelijk dat eiseres nadien haar advocaat zou hebben geïnstrueerd te trachten alsnog een zo gunstig mogelijke regeling in der minne tot stand te brengen. Zij was immers bij vonnis van 16 juni 2010 tot schadevergoeding veroordeeld en had, zoals uit de hiervoor weergegeven bespreking van het gevoerde verweer blijkt, weinig reden om aan te nemen dat in hoger beroep een (veel) gunstiger resultaat kon worden bereikt. Als mr. Y de belangen van eiseres naar behoren behartigd had, zou hij dit eiseres nadrukkelijk hebben voorgehouden. De rechtbank gaat er van uit dat eiseres, als zij zich zijn positie op dat moment ten volle had gerealiseerd, zich door haar financiële belang zou hebben laten leiden.
- 4.49.** Bedrijf X beschikte na 16 juni 2010 weliswaar over een voor tenuitvoerlegging vatbare titel en had objectief gezien weinig aanleiding om zich zorgen te maken over de uitkomst van een ingesteld hoger beroep, maar desondanks acht de rechtbank aannemelijk dat bedrijf X ook na dat vonnis nog bereid zou zijn geweest om de zaak in der minne te regelen. De rechtbank ziet, mede gelet op het feit dat eiseres onbetwist heeft gesteld dat er na het vonnis van 16 juni 2010 door de advocaten van eiseres en bedrijf X over de mogelijkheid van een schikking is gesproken, grond om aan te nemen dat bedrijf X graag een einde wilde maken aan het lopende geschil. Dat ligt ook in de rede. Bedrijf X had immers al vanaf november 2006, het moment van de eerste beslaglegging door eiseres, moeten ervaren dat eiseres er alles aan deed om te krijgen waarop zij meende recht te hebben. X moest daarom rekening houden met de mogelijkheid dat eiseres ook op het punt van de schadevaststelling alle beschikbare middelen zou benutten om de zaak zoveel mogelijk in haar voordeel te laten uitvallen. Het zou in dat geval nog geruime tijd kunnen duren totdat X zijn vordering op eiseres (op basis van een onherroepelijk vonnis, zonder risico) mogelijk zou kunnen incasseren. X diende rekening te houden met het risico dat hij zonder schikking wellicht nog jarenlang in een procedure met eiseres betrokken zou blijven, met alle lasten, risico's en spanningen van dien.
- Een belangrijk bijkomend voordeel van een schikking zou zijn geweest, dat X daarmee het incassorisico had kunnen elimineren.
- 4.50.** De rechtbank constateert dat er geen feitelijke aanknopingspunten zijn op basis waarvan met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld voor welk bedrag eiseres en X de zaak zouden hebben geschikt. De door de gemiste schikkingskansen ontstane schade zal dan ook moeten worden geschat. Bij deze schatting wordt rekening gehouden met zowel de geschetste positie van beide partijen als het hiervoor weergegeven oordeel van de rechtbank over de waarschijnlijke uitkomst van de schadestaatprocedure (al dan niet in hoger beroep) in de hypothetische situatie dat het door mr. Y gevoerde verweer volledig zou zijn geweest. Nu de onzekerheid over de hypothetische situatie het gevolg is van de zeer ernstige wanprestatie van gedaagde komt daarbij aan eiseres wel enig voordeel van de twijfel toe.
- De rechtbank acht, gelet daarop, waarschijnlijk dat een schikkingsbedrag tot stand zou zijn gekomen van € 70.000.

Hiervan uitgaande stelt de rechtbank de als gevolg van het toerekenbaar tekortschieten van gedaagde voor eiseres ontstane schade vast op het bedrag dat eiseres daadwerkelijk ter voldoening aan het vonnis van 16 juni 2010 aan bedrijf X heeft voldaan (te weten: € 134.184,82) verminderd met het bedrag dat zij in de hypothetische situatie van een minnelijke regeling zou hebben betaald (te weten: € 70.000), derhalve (afgerond) € 64.185.

Vordering tot vergoeding van immateriële schade

- 4.51.** Met betrekking tot de gevorderde vergoeding van immateriële schade heeft eiseres gesteld dat zij interne en externe reputatie- en imagoschade heeft geleden doordat mr. Y eiseres ten onrechte niet heeft geadviseerd aan de veroordeling in genoemd vonnis te voldoen. Volgens eiseres zijn de daaropvolgende executiemaatregelen niet onopgemerkt gebeven bij haar werknemers en relaties en hebben deze grote nadelige effecten gehad op het werkklimaat, het imago en de reputatie van eiseres.
- 4.52.** De rechtbank acht de vordering betreffende de vergoeding van immateriële schade niet toewijsbaar. Eiseres heeft slechts in algemene termen gesteld dat zij reputatie- en imagoschade heeft geleden, zonder duidelijk te maken welke schade zij concreet geleden heeft of deze schade nader te onderbouwen. Het gegeven dat werknemers en relaties van eiseres hebben gemerkt dat er executiemaatregelen jegens eiseres werden getroffen, rechtvaardigt niet de conclusie dat sprake is van reputatie- of imagoschade die naar Nederlands recht grond kan vormen voor toewijzing van een bedrag ter vergoeding van immateriële schade aan de rechtspersoon eiseres.

Conclusie

- 4.53.** Het voorgaande voert tot de slotsom dat de vordering van eiseres tot een bedrag van € 64.185 zal worden toegewezen. De wettelijke rente daarover zal de rechtbank in overeenstemming met de vordering toewijzen vanaf 3 december 2010. Op grond van artikel 6:83 lid 1 onder b jo artikel 6:74 lid 1 BW is het verzuim zonder ingebrekestelling ingetreden. Gelet op de als productie 12 overgelegde brief van 15 november 2010, waarin de in opdracht van bedrijf X incasserende deurwaarder de derde-beslagene verzoekt het bedrag van € 134.184,82 over te maken, in combinatie met de onweersproken stelling van eiseres dat zij op 1 december 2010 een aansprakelijkstelling aan gedaagde heeft verzonden, acht de rechtbank voldoende aannemelijk dat de begrote schade uiterlijk op 3 december 2010 is ontstaan doordat eiseres een bedrag van € 134.184,82 aan bedrijf X heeft voldaan.
- 4.54.** De vordering tot vergoeding van buitengerechtelijke kosten zal worden afgewezen. Eiseres heeft niet (voldoende onderbouwd) gesteld dat zij deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt en dat die kosten betrekking hebben op verrichtingen die meer omvatten dan een enkele aanmaning, het enkel doen van een schikkingsvoorstel, het inwinnen van eenvoudige inlichtingen of het op gebruikelijke wijze samenstellen van het dossier.
- 4.55.** Gedaagde zal als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. (...)
- 4.56.** De gevorderde nakosten zullen worden toegewezen op de wijze zoals in de beslissing vermeld.

5.De beslissing

De rechtbank

- 5.1.** veroordeelt gedaagde om aan eiseres te betalen een bedrag van € 64.685, vermeerderd met de wettelijke rente over dit bedrag met ingang van 3 december 2010 tot de dag van volledige betaling,
- 5.2.** veroordeelt gedaagde in de proceskosten, aan de zijde van eiseres tot op heden begroot op € 1.864,31, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in art. 6:119 BW over dit bedrag met ingang van de veertiende dag na betekening van dit vonnis tot de dag van volledige betaling,
- 5.3.** veroordeelt gedaagde, indien zij niet binnen de gestelde termijn aan de veroordeling voldoet, tot betaling van € 131 aan nakosten, te verhogen met € 68 in het geval betekening van de executoriale titel plaatsvindt en te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in art. 6:119 BW over de nakosten met ingang van de veertiende dag na betekening van dit vonnis tot de dag van volledige betaling,
- 5.4.** verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,
- 5.5.** wijst het meer of anders gevorderde af.